

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:

ION S. CODREANU

Avocat

DIRECTOR:

DEM. I. DOBRESCU

Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat; **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticei Judiciare

S U M A R

— Curierul lunii Noembrie. *Cine a fost cel dintâi care a propus introducerea Codului Napoleon în România? Primele idei de reorganizare a justiției. Cărți vechi de Drept. O decizie disciplinară cu răsunet. Pedepsa cu moarte. Bibliografie*, de Eugen Petit.

— *Problema unificării legislative: Un răspuns d-lui Al. N. Gane, Prim-președinte al Consiliului legislativ*, de Const. L. Naumescu, președintele Uniunii avocaților;

— *Observațiuni asupra anteproiectului Codului de procedură penală*, de Dr. Vintilă Dongoroz;

— *Există drept de opoziție în materie civilă și comercială înaintea Trib. ca instanță de apel sau de recurs?*, de V. Gr. Cameniță.

— *Există drept de opoziție în materie civilă și comercială în contra sentințelor pronunțate de Tribunalele de județ ca instanțe de apel?* de avocații Constantin Wortman și S. Revici;

JURISPRUDENȚE:

— Inalta Curte de Casație s. III: *Sindicatul Spiritului cu Ministerul de finanțe și Margareta Urani Aladar* (Contencios ad-tiv. Recurs. Drepturile conferite prin lege Sindicatului Spiritului. Art. 42 din legea pentru reprimarea fraudelor în prepararea și comerțul băuturilor spirtoase);

— Curtea de apel București s. III: *Lazăr O. Daia ș. a. cu S. Nacht*. (Cambie în alb. Excepțiuni privitoare la forma titlului și excepțiuni personale. Scadența reală alta decât cea trecută în cambie. Când trebuie protestată? Art. 549, 519, 348, 350 cod. com.).

CURIERUL LUNEI NOEMBRIE

X

Cine a fost cel dintâi care a propus introducerea Codului Napoleon în România? Primele idei de reorganizare a justiției. — Cărți vechi de Drept. — O decizie disciplinară cu răsunet. — Pedepsa cu moarte. — Bibliografie.

Cine a fost cel dintâi care a propus introducerea Codului Napoleon în România? Iată o întrebare la care nu mulți dintre noi ar putea răspunde.

Se știe rolul hotărâtor jucat de către **Victor Place**, consulul Franței de la Iași, atunci când s'a făcut u-

nirea Principatelor. Acest francez, pe care cariera lui diplomatică l'a adus spre norocul nostru în Moldova prin Septembrie 1855, a pus toată pasiunea sufletului său spre a ajuta la unirea principatelor. Odată idealul realizat, sub domnia lui Cuza Vodă, Victor Place se gândește serios la reorganizarea României. Iată ce scrie el fratelui său la Paris, cu data de 5 Mai 1861: *)

„Dacă voi izbuti să mai introduc, alături de codurile noastre, sistemul nostru monetar, precum și sistemul nostru de măsuri și greutăți, voi fi reușit să organizez în această parte o mică Franță”.

Și mai departe:

„În scrisoarea mea către Cuza, tu vei observa un pasagiu relativ la reforma procedurii și în care vorbesc de un oarecare profesor de la Facultatea de Drept: m'am gândit la Bonnier. Ia deci informații de la dânsul dacă ar fi dispus să vie spre a petrece câteva luni aici; el nu va regreta această călătorie”.

* * *

Primele idei de reorganizare a justiției sunt expuse de consulul Victor Place, într-o lungă scrisoare ce o adresează Domnitorului Cuza în 1859 și pe care o găsim reprodușă în volumul apărut de curând „*Victor Place et la politique française en Roumanie à l'époque de l'union*” de Marcel Emmerit, conferențiar la Facultatea de litere din Lille (1931). Iată pasajul referitor:

*) Documentul acesta se află în păstrarea d-lui Henri Place, fiul consulului Victor Place, care locuiește astăzi în orașul Roman.

„Justiția trebuie să devie „spaima funcționarilor prevaricatori”, cari vor fi loviți nu numai administrativ, dar chiar judiciar, cu acea publicitate care dă pedepsei legale un efect moral mai eficace chiar decât însăși pedeapsa. Salarii convenabile vor pune pe judecători la adăpostul tentațiilor. Alegerea fiecărui judecător va fi desbătută în consiliul de miniștri. Se vor alege mai degrabă oameni drepți decât savanți (căci este lipsă de adevărați legiști în Principate); în ceremoniile publice ei vor trece înaintea celorlalți funcționari. Se vor forma degrabă judecători cu ajutorul cărților franceze de drept. La început, de sigur, ei vor putea săvârși unele greșeli, dar prefer zece greșeli de bună credință decât o singură prevaricațiune. Ministrul de justiție va trebui să cunoască personal pe toți magistrații, fără nici o excepție, antecedentele lor, familia lor; relațiunile lor, felul lor de trai; să se convingă chiar de starea averii lor, de creșterile sau descreșterile acestei averi. Toate acestea bine înțelese cu discreția și prudența pretinsă de o astfel de inchiziție, dar rămânând pentru dânsii tot atât de simțitor ca și cum ar fi vorba de femeia Cezarului.

Judecătorii nu vor fi la început inamovibili, căci la început va fi greu de găsit oameni, dar vor fi judecați după acțiunile lor.

Va trebui reformată procedura. Hotărârile vor fi motivate cu îngrijire. Deliberările vor fi secrete, dar ședințele publice; se vor construi în fiecare circumscripție, pretorii decente; se va alege în mod scrupulos personalul grefelor... Notarii sunt mai puțin folositori în România, căci se găsește în populație o aptitudine naturală pentru afaceri care permite să se lase pe seama fiecăruia grija de a veghea la propriile sale interese. Doi avocați în fiecare circumscripție vor pregăti cele mai grele acte, dar nu se va face nici un depozit la dânsii și nici contracte ipotecare (?). Se vor crea biurouri de înregistrare. Justiția de pace există deja în germene; se va veghea ca fiecare circumscripție să aibă câte un judecător de pace. Nu există încă minister public, dar va trebui înființat; magistratul care va exercita această funcțiune va avea să cunoască legea astfel ca să fie în măsură de a lumina pe colegii săi a căror știință, suntem siliți să prevedem, va fi redusă.

Această nouă justiție va înlocui arbitrariul; până acum, guvernul avea dreptul să intervie în procese prin rezoluțiunile ministerului de justiție, ceea ce era un izvor de abuzuri nemăsurate. El va renunța la acest drept inadmisibil”.

Autorul acestor rânduri a iubit atât de mult țara pentru binele căreia a pus toată căldura sufletului său, încât odată ce a fost scos la pensie în 1871 (era consul general la New-York), s'a reîntors în România, unde a murit la Tânguței, jud. Vaslui (1875). Corpul său a fost înmormântat în vechiul cimitir catolic dela Copou (Iași), de unde a fost transportat zilele acestea la „Eternitatea”, prin îngrijirea Primăriei municipiului Iași, care are de gând să-i ridice un monument.

În vechiul mormânt, înconjurat de un grilaj de fier, mâncat de rugină, cu inscripția ștearsă de vreme, nu s'au mai găsit decât craniul și două oase lungi... Cea mai mare parte din corpul său este astăzi contopit în pământul scump al „micei Franțe visată de dânsul”.

* * *

Cărți vechi de drept. Bătrânul și cunoscutul librar Șaraga din Iași, posedă în anticăria lui o bogată colecție de cărți vechi. Parte din ele, cele de drept,

le-a expus în vitrinele librăriei „Hachette” cu prilejul recentului congres al avocaților. Le-am răsfoit și am găsit lucruri interesante, cari reflectează modul cum s'a făcut la noi progresul în materia studiilor juridice.

Prima broșură, cea mai veche, este tipărită la München în anul 1858: „*Ueber das Interdict des römischen Rechts*”, de Octav von Theodori, având următoarea dedicație: „*Prec scumpului său părinte în semnu de amoare și recunoștință fiiescă. Autoriul*”.

A doua, scrisă cu litere chirilice, tipărită în 1861 la Iași, tipografia Adolf Berman, din Podul-Vechi, No. 678, sub titlul: „*Un procesu modelu seuu Valea și dealu. Procesu semi-tratat și arbitrar hotărât de Tri-bunalul districtului Iași, secția I, în prejudiciul Doamnei Catinca Asaki. Apelu la opinia publică prin expunerea documentată de Petru Asaki, soțul păratei*”.

Din cuprinsul titlului se înțelege conținutul lucrării, prin care autorul se plânge opiniei publice de nedreptatea ce judecătorii tribunalului din Iași au făcut-o soției sale, cu prilejul unui proces de revandicare relativ la moșiile acesteia.

Iată și o lucrare în limba latină, datorită lui Nicolae Mandrea și tipărită la Berlin în 1864: „*De usufructu quasi parte domini*”.

Tot la tipografia Berman din Iași, apare la 1867 „*pledăria*” avocatului P. Papadopolu, înaintea Curții de apel din Focșani, în ședința din 5 Septembrie 1867, în procesul de fals imputat lui M. Peța și complicitii lui din Bârlad.

La 1868, în tipografia societății Junimea din Iași, se publică discursul rostit la 16 August, cu prilejul inaugurării anului judecătoresc 1868—69 (vacanța judiciară ținea numai până la 15 August) de către Petru Borsiu, procurorul-general al Curții de apel din Iași.

Cu începere din anul 1869, găsim diferite teze de licență, atât susținute la Paris, cât și la Iași. Caracteristica tuturor, este că în jumătate din lucrare subiectul se află tratat în dreptul roman și în a doua jumătate, același subiect, în dreptul francez sau român. Mai toate tezele acestea cuprind dedicații pline de sentimente, care ne fac a ne gândi cu regret la epoca de romantism în care ele au fost scrise.

Astfel, la Facultatea de drept din Paris, găsim în 1869, teza lui Jean D. Korne „despre ipotecă”. Președintele comisiei: Duverger, membri: Bonnier, Chambellan, Bufnoir și Glasson. La 1870, aceea a lui Th. C. Balăiche (Balais din Iași), asupra împărțirii comunității după acceptare (art. 1467—1491 Cod. fr.). La 1871, în fața comisiei prezidată de Bufnoir, își susține teza Michel Gregorio, tratând: „prescripția; în același an teza lui Const. Scouly Logothetides asupra „pactului dotal” și în sfârșit la 1879, N. Nicolaide, în lucrarea lui se ocupă de „Administrarea legală în timpul căsătoriei”. În 1870, George Roiu, alege subiectul său din materia probelor, iar în 1879

Xenofon C. Gheorghiu tratează „despre privilegii și ipoteți”.

Unele din aceste lucrări sunt cuprinse în broșurele, format $\frac{1}{4}$ de coală și conținând în total vreo 40 de pagini.

Câtă diferență față de tezele moderne, cari au ajuns la proporția unor voluminoase tomuri, cum este aceea a d-lui Marcel Stati, asupra „Standardului juridic” susținută la Paris în 1927, și care conține aproape 400 pagini mari. Este adevărat că cele vechi sunt numai teze de licență, pe când aceasta din urmă este pentru doctorat.

Printre tezele susținute la Facultatea de drept din Iași, cea mai veche — din 1870 — este a lui *Alexandru Teodoreanu*, despre „quasi contracte”. Juriul era prezidat de P. Suci, iar membrii comisiei: A. I. Gheorghiu, I. Negruzzi, Gh. Al. Urechia și A. Siendre. În același an, care pare a fi primul an fecund de noi licențiați, își mai susțin tezele d-nii *Panaite Stoica* „despre adopțiuni”, *Vasile Tasu* „despre uzufruct”; *Gr. I. Buicliu* „despre fidejusiune”; *Ioan C. Barozzi*, „despre locațiune” și *Ștefan T. Mandrea* „despre căsătorie”.

Teza acestuia din urmă, cuprinde o dedicație pe care o reproducem întocmai, spre a se vedea caracteristica acestei epoci romantice, pe cât de frumoasă, tot atât de străină și îndepărtată de sufletul nostru cinic la care ne-am scoborât astăzi:

„*Scumpei mele socie Casuca Mandrea, născută Latif-Luca, Afecțiune, devotamentu și respectu.*”

„In adevăr cui ași putea dedica cu mai multu cu-ragiu ac sta modesta desertățiune, fructulu ostene-„lilor mele! Cine aru putea se o culéga cu mai mul-„ta grabire sau placere, cându mai alesu are de o-„bieptu casatori'a, daca nu aceea care a posedatu cele „d'întâi afecțiuni a finereții mele, pe care o iubescu „pe atâta pe cât o si respectu si pe care destinulu a „hotarātu de a împărți cu mine atātu plăcerile catu și „obscura și laborioasă mea existenta.

„Primesce daru scumpa si iubita socie, prim'a mea „încercare pentru deplinirea careia nu pucinu a coo-„peratu încuragiarele si consiliile tale pline de tan-„dretia si afecțiune”.

În 1871 găsim No. 2 din „Revista practică de drept Român” de sub direcția fraților *Mihail și Ioan D. Corne*, cu articole de A. D. *Xenopol*, M. D. *Cornea*, Gr. I. *Buicliu*, I. D. *Cornea*, etc.

La 1873 teza lui G. *Micali*; în 1874 acele ale lor *Ioan D. Moga*, P. *Zamfirescu*, J. J. *Vrânceanu*, Nec. F. *Savinescu*, A. *Suci*; în 1876 a lui *Abgar Buicliu*; în 1878 a lui *Dimitrie Sofian*; în 1879 a lor *Dimitrie Porfiriu*, *Francisc Papp*; în 1882 a lor *Dimitrie Botez* și *Dimitrie Gh. Maxim*.

* * *

O decizie disciplinară cu răsunet: Sentința comisiei judiciare a Universității din Iași, în procesul fra-

ților *Nădejde*, este tipărită într-o broșură de 35 pagini (topografia *Dimitrie Gheorghiu*, Iași, 1881). Fraților *Ioan și Gheorghe Nădejde*, profesori secundari, primul la „Liceul Național”, iar al doilea la „Gimnaziul Ștefan cel Mare”, ambii socialiști militanți, li se impută că propovăduiesc ideile lor politice subversive și periculoase ordinei în Stat, printre elevii pe cari îi aveau în clasele lor, dintre cari făcuseră numeroși adepți. Pentru aceste fapte, ei sunt trimiși în judecata comisiei judiciare (disciplinare) de pe lângă Universitatea din Iași. Această comisie, compusă din profesorii N. *Culianu*, N. *Quintescu*, E. *Ureche*, *Miliade Tzony* și *Stravolca* (cu majoritate de patru voturi, căci profesorul *Stravolca* a fost de „osebită socotință”), la 5 Iunie 1881 pronunța destituirea contra lui *Ioan Nădejde* și suspendarea lui *Gheorghe Nădejde*, acest din urmă „ca mai puțin culpabil”.

Sentința aceasta este redactată cu o deosebită îngrijire și în modul cel mai amănunțit. Ea constată că ideile socialiste ale fraților *Nădejde* se reduc la următoarele puncte principale: a) În ceiace privește religiunea, Dumnezeu nu există; b) Isoarele mizeriei printre oameni provin din exploatarea pe care o practică burghezia bogată în contra prolețarilor săraci; c) Proprietatea dobândită prin muncă proprie este sfântă, dar cea moștenită de la alții sau căpătată prin exploatarea muncii celor nevoiași, ar fi un adevărat furt, o tâlhărie; d) Organizarea legală a familiei este o adevărată prostituțiune; familia nu poate deveni morală decât prin amorul liber; e) Cosmopolitismul trebuie să învingă naționalismul; f) În ce privește autoritatea paternă, copilul are dreptul să-i reziste și să se răzvrătească contra părintelui său, când acesta îi reclamă ceva absurd, mai cu seamă dacă copilul este mai instruit decât tatăl său, și în sfârșit g) ideile socialiste vor fi realizate prin revoluție, care va veni mai curând sau mai târziu, dacă nu se vor lua măsuri din vreme ca aceste idei să fie propagate în marele masse ale poporului, pentru ca „evoluțiunea să se facă dela sine fără lupte și vărsări de sânge”.

Pe atunci se săvârșiau în Rusia progromuri antisemite. Iată ce părere aveau despre aceste masacre frații *Nădejde*:

„Revoluțiunea ce se semnalează în Rusia contra Israelitilor este un început, ea nu se va opri acolo; din naționalistă „ea va deveni agrarie; se va lăși peste întreg continentul și „atunci vai de cel ce posedă un capital!”

Referindu-se la ideile religioase ale fraților *Nădejde*, deciziunea cuprinde un pasaj de admirabilă moralitate ce denotă din partea redactorului o mare înălțime sufletească și pe care îl reproducem în întregime:

„Că, sub pretextul unei cercetări științifice asupra „adevărului divin, ei se încearcă a distruge ultimele „urme de credință ce au mai rămas printre Români, „în existența unei ființe supreme protectoare a omu-

„lui, și aceia a unei vieți viitoare, răsplată meritată a faptelor bune sau rele de pe pământ; fără a pune altceva în locul acestei singure și sublimе sancțiuni „a moralei decât adâncimea neantului și golul dure-ros al materialismului.

Decizia aceasta lămurește în considerentele următoare, că nu lovește pe frații Nădejde pentru ideile lor, a căror liberă exprimare este garantată prin Constituție, dar pentru faptul condamnat că în calitatea lor de profesori, ei răspândesc aceste idei printre copiii ce le sunt încredințați de părinți spre a fi instruiți, iar nu îmbibați cu principii subversive la o vârstă când mintea lor fragedă nu poate deosebi binele de rău.

* * *

Pedeapsa cu moarte a dat loc în Germania unei recente manifestații a adversarilor ei. Ziarele au anunțat că cu prilejul executării fiorosului asasin „vampirul din Duesseldorf”, s’au adunat în jurul ghilotinei, printre alți amatori de asemenea spectacole, și acei cari sunt înpotriiva acestui gen de supliciu. Trebuie să recunoaștem că ei puteau alege un prilej mai potrivit pentru manifestația lor.

Sunt și eu contra pedepsei cu moarte, *cu totul însă pentru alte considerente decât cele cunoscute.*

Mai întâi, moartea fiind sfârșitul firesc al oricărei viețuitoare, socot că nu se poate împrumuta de la natură de către unii oameni, pentru a servi ca pedeapsă altor oameni.

Ea nu cruță pe nimeni, tari sau slabi, mari și mici, atingând cu aceiași măsură pe cei virtuoși cași pe cei ticăloși, pe proști cași pe geniile binefăcătoare ale omenirii. Cine ne autoriză ca în anumite cazuri, sub motive de penalitate, să grăbim venirea ei?

Dacă, față cu alții decât cel astfel pedepsit, exemplaritatea morții provocate nu poate fi contestată, în schimb îi lipsește altă însușire principală, caracteristică oricărei pedepse, anume de a provoca o suferință la individul pedepsit. Căci, în afară de clipa executării, suferința pricinuită de moarte este numai imaginară. Lovitura mare o primește familia criminalului, pe când acestuia i se aduce ușurința de a mai suporta sarcina vieții lui nelegiuite, cu un ceas mai curând decât are să i-o aducă natura. Se face deci celui executat un mare serviciu, pe care este departe de a-l merita.

Ercii mor pe câmpul de luptă, savanții în laboratorii, călătorii geniali prin meleaguri neumblate. Pentru toți aceștia risicul morții constituie suprema onoare. Putem noi pune aureola aceluiaș martiraj în jurul capului celor mai grozavi criminali?

Dacă faimosul doctor Guillotin descoperea un aparat sistematic de a aplica *bastonada*, merita mai curând celebritatea pe care i-a dat-o aparatul de scurtați oamenii și alinat suferințele lor, care în definiție nu are nimic extraordinar în construcția lui.

La suferința pricinuită altora, societatea este da-

toare să răspundă tot cu suferință. Ea aplică acest principiu atunci când este vorba de fapte mai puțin grave, pedepsind delicvenții cu privațiunea libertății. În schimb, atunci când este vorba de crime, deci de infracțiuni mult mai grave, societatea vine cu suprema ușurare pe care o aduce ghilotina.

Numai deci pentru convingerea noastră că pedeapsa cu moartea este cu mult prea blândă în raport cu faptele care o provoacă, ne înscriem printre adversarii ei cei mai hotărâți.

* * *

Bibliografie. — Academia Regală de drept *Regele Carol* din Oradea, a scos un frumos și impunător anuar festiv, cu prilejul jubileului de 150 ani de la înființarea ei și zece ani de când a devenit un important centru de cultură românească. Tipografia „Ramuri” din Craiova, editează un adevărat cap de operă, pe care l’ar premia orice expoziție a cărții.

În cuprinsul volumului, profesorii acestei facultăți, publică interesante studii, dintre care unele sunt de cea mai mare actualitate. Astfel decanul, d. *Victor Cădere*, se ocupă de metodele în cari se poate face unificarea legislativă; d. *Hovany Iuliu*, despre revizuirea în procedura penală; d. Bogdan Ionescu despre cercetarea paternității; d. D-tor Th. Kernbach despre știința în serviciul justiției; d. Ioan I. Polydor face considerațiuni asupra legislațiunii presei; d. Aurelian Ionașcu se ocupă de caracterul confidențial al scrisorilor și inviolabilitatea secretului lor; d. C. Petrescu-Ercea despre actele de comerț; d. *Lazăr Iacob* despre regimul cultelor în România întregită; d. Andrei Sigmand, economist, scrie un studiu în limba germană asupra problemei liberei concurențe în societatea capitalistă; d. Tiberiu Moșoiu, despre *Cognitio extra ordinem* în dreptul roman; d. E. Sofronie, în l. franceză, despre procedura în materie de protecțiune a minorităților în fața societății națiunilor; d. Eugen Speranță, în aceeași limbă, despre fundamentele metafizice ale dreptului pozitiv și d. G. Strat, despre structura economică a societății românești contemporane.

Volumul se încheie cu istoricul Facultății de drept din Oradea și conține fotografiile principalelor săli ale palatului în care profesorii d’stînși pe cari i-am citat mai sus împărtășesc studenților bogata lor cultură juridică.

Ne facem o plăcută datorie să mai notăm că aceeași facultate a luat laudabila inițiativă de a tipări într’un buletin anual toate conferințele cari le țin acolo juriștii în trecere sau localnici. Astfel, în buletinul pe 1931, găsim conferințele d-lor profesori I. Josserand, C. Petrescu-Ercea, Aurelian Ionașcu, Al. Angelescu, Traian Ionașcu, E. Strat și Tiberiu Moșoiu.

Tot de peste Carpați primesc „*Codul apărării 9-roarei*”, datorit muncitorului neobosit care este d. Carol Nesselrode, judecător cu gradul de consilier la

tribunalul Bihor. Este a opta lucrare cu care autorul împodobește literatura noastră juridică. Il felicităm, dorindu-i „cele multe altele înainte!”

D-l Paul D. Demetrescu publică un amănunțit și interesant studiu asupra ante-proiectului Codului comercial.

Asupra tuturor acestor lucrări vom reveni.

EUGEN PETIT.

PROBLEMA UNIFICARII LEGISLATIVE

Din partea d-lui Const. L. Naumescu, președintele Uniunii avocaților, primim spre publicare următorul răspuns la scrisoarea adresată D-sale de d-l Al. N. Gane, primul președinte al Consiliului legislativ, publicată în No. 31 al revistei noastre:

UN RĂSPUNS

D-LUI ALEXANDRU N. GANE, PRIM PREȘEDINTE AL CONSILIULUI LEGISLATIV

Domnule Prim Președinte,

Scrisoarea ce ați binevoit a-mi adresa prin „Curierul Judiciar” No. 31 din 4 Octombrie a. c., a fost binevenită, fiindcă mi se dă astfel ocazia de a lămurii un echivoc, ce s'a produs prin interpretarea ce s'a dat de unii, — în mod eronat, — motiunii votate de congresul dela Iași în chestia unificării legislative.

S'a spus anume că acest congres a aprobat proiectul de unificare al d-lui ministru C. Hamangiu, prin faptul că l'au felicitat pentru inițiativa luată de a proceda la realizarea unificării și că s'a ignorat cu totul lucrările foarte importante ale Consiliului legislativ în materia unificării.

Aceste erori provin din faptul că dările de seamă ale gazetelor cotidiene au fost foarte incomplete și în mare parte neexacte.

Până la aparițiunea „Buletinului Uniunii avocaților” în care se vor publica *in extenso* toate cuvântările ținute în această chestiune, voi da câteva lămuriri succinte și voi cită câteva pasagii din acele cuvântări, spre a se vedea care a fost atitudinea congresului în această chestiune.

În discursul meu de deschiderea congresului, pe care am avut onoarea de a-l prezida, am spus:

„Dorința de unificare fiind unanim acceptată și cerută de toți juriștii, rămâne de văzut care este sistemul cel mai bun spre a o realiza, adică vom introduce dintr'odată în bloc legile din vechiul regat, în întreaga țară, sau vom mai aștepta în situațiunea actuală până la redactarea și votarea unor coduri unitare, la a căror alcătuire lucrează în mod intensiv Consiliul Legislativ, parte din ele fiind terminate și deci putând a fi luate imediat în discuție de parlament”.

„Noi trebuie să discutăm această chestiune în mod obiectiv, ca oameni de drept și desigur că nimeni din noi nu poate pretinde că legile pe cari le-a studiat fiecare la Universitate, sau pe cari le-a aplicat în cariera sa de magistrat sau avocat în provincia unde își exercită profesiunea, sunt mai bune sau mai rele decât cele ce se aplică în provincia vecină”.

„Legile, ca orice produs al omului, sunt imperfecte. Așa se explică nevoia de a le modifica din când în când”.

„Toate codurile au nevoie de revizuire, de ameliorări, de modernizare, deci să procedăm în mod logic și rațional”.

„Să luăm din fiecare ceiace are mai bun și să elaborăm alte coduri noi, cât mai aproape de perfecțiunea pe care ne-o poate da azi, starea de fapt a doctrinei și jurisprudenței, alături de progresele realizate în diferitele ramuri ale științei dreptului, ținând seama în același timp de obiceiurile și moravurile poporului român”.

„Acesta este sistemul ideal pe care l'am dorit cu toții să-l vedem cât mai curând îndeplinit și la a cărui realizare lucrează Consiliul legislativ, dar fiindcă îndeplinirea lui necesită timp mai îndelungat, actualul Domn Ministru al justiției a adoptat celălalt sistem și a redactat un proiect de lege, a cărui discuțiune va forma obiectul cel mai important din ordinea de zi a Congresului nostru, asupra căruia d-voastre veți avea a vă pronunța în toată libertatea și în modul cel mai obiectiv și după ce veți asculta toate argumentele cari militează în favoarea fiecărui sistem”.

* * *

D-l Dr. Al. Dragomir, Decanul baroului Cluj și vice-președinte al Uniunii avocaților din România, după ce citează din cuvântarea de inaugurare, rostită de d-l prim președinte al Consiliului legislativ, la începutul anului judiciar curent, enumără lucrările de unificare pregătite de acel consiliu până la acea dată, apoi adaugă:

„Din toate acestea rezultă, că în acest timp de 12 ani de la unire, atât miniștrii de justiție, care s'au perindat la guvern, cât și comisiunile alcătuite de ei și în deosebi Consiliul legislativ, în a cărui competență s'a dat prin lege îngrijirea codurilor, nu au stat cu mâinile în sân, ci au depus o muncă intensivă și au arătat rezultate foarte elogios apreciate de către specialiști. Aceste năzuințe și eforturi caracterizează atitudinea legală și constituțională urmată de factorii competenți, pentru a ajunge la unificarea legislativă, prin alcătuirea unor coduri naționale, turnând în articole scrise ultimele rezultate ale științei, cernute prin critica spiritului și a tradiției noastre naționale. Nu găsim nici un motiv obiectiv, care ar putea îndemna pe cineva să taie acest elan al muncii și să schimbe procedura de unificare dictată de constituție prin o extindere sumară și lipsită de orice critică.

„Noi cerem domnului ministru al justiției, ca prin autoritatea sa competentă să încurajeze lucrările, pentru terminarea cât mai urgentă a codurilor. Situația în care se găsește aceste coduri azi ne îndreptățește să afirmăm, că corpurile legiuitoare s'ar putea ocupa chiar în sesiunea următoare cu codul justiției militare, cu codul penal, procedura penală, codul comercial și cu legea asupra titlurilor de credit”.

D-l profesor universitar C. Rădulescu, decanul baroului Bucovina, a arătat și d-sa că:

„Toate barourile sunt unanime a cere unificarea legislativă, însă majoritatea nu aprobă modalitatea adoptată de proiectul d-lui ministru al justiției și cer ca unificarea să se facă sub forma prevăzută de art. 137 din Constituție, pe care o adoptase de altfel însuși d-l C. Hamangiu, prin faptul că în numărul jubilar al „Curierului Judiciar” din 4 Mai 1931 a scris între altele: „Promit în mod hotărât că cel mult în timp de un an, voi revizui antepiectele deja alcătuite și voi începe alcătuirea acelor care sunt de abia începute, cum e de pildă codul civil...”.

Promisiunea solemnă și modalitatea unificării legislative preconizată de domnul ministru al justiției, în acest articol, apărut la 4 Mai 1931, — spune domnul Decan al baroului Bucovina, — pe lângă constatarea existenței, codurilor întocmite și aflate la Consiliul legislativ, cuprinde tocmai teza de unificare prin revizuire și întocmirea tuturor codurilor astfel cum prevede art. 157 din Constituție.

„Consiliul legislativ dar, a cărui operă și activitate nu au nevoie să fie apărate aici, a fost creat de Constituțiune tocmai cu misiunea de a pregăti legile noastre, strângând materialul necesar și opera lui nu trebuie abandonată, chiar dacă ar fi criticabilă, căci un proiect de lege, oricare ar fi el, nu poate să mulțumească pe toți specialiștii, opera însă se poate retușa de Parlament sau poate fi revăzută pentru ultima oară de o comisiune ad-hoc”.

„De ce nu se aduc spre votare în parlament nouile coduri penale și de procedură penală, reclamate cu prioritate de ordinea noastră publică?”

„Oricari ar fi criticile cari li s'ar aduce acestor codificări, ele nu pot să tăgăduiască activitatea și opera Consiliului legislativ, să înlăture bogatul material strâns până în prezent la ministerul de justiție și nici nu pot justifica extinderea codului penal din vechiul regat asupra Bucovinei și Ardealului”.

D-l Valeriu Roman, avocat din București, a spus următoarele:

„Un argument foarte mult uzitat este imputarea ce i se aduce Consiliului legislativ, pentru încetineala cu care lucrează la codurile noi. Dar nimeni nu spune, că, de când Consiliul legislativ lucrează în direcția unificării, fiecare ministru de justiție i-a schimbat programul de muncă, fără nici un rost de interes obștesc, ci numai din dorul de a se afișa cu unele lucrări fragmentare”.

„Totuși Consiliul legislativ a întocmit o serie de anteproiecte: *Codul penal, procedura penală, codul comercial, iar codul civil și procedura civilă* sunt în lucrare, terminate fiind unele părți importante. Cine susține contrariu, spune cu rea credință un neadevăr. Dacă i s'ar pune Consiliului la dispoziție toate mijloacele și-ar fi lăsat în pace să lucreze, pot să afirm în plină cunoștință de cauză, că în termen de doi ani s'ar întocmi anteproiectele cele mai bune, pentru toate domeniile de drept ce urmează să fie unificate. A face o rea unificare legislativă din cauza grabei, pentru ca cu doi trei ani mai înainte să avem o aparență de unitate juridică, ar însemna să ne facem noi înșine cel mai mare rău, pe care dușmanii nici măcar a născoci nu ar fi în stare”.

Vedeți dar, Domnule Prim Președinte, că opera D-vs. a fost citată cu toate elogiile binemeritate, și avocați au protestat contra insinuărilor că întârzierea unificării se datorește inactivității Consiliului legislativ.

Dvs. știți de sigur, — fiindcă am avut cinstea să vă invităm la lucrările noastre, — că pe lângă *Uniunea avocaților* funcționează un *Cerc de studii*, care are misiunea de a studia diversele proiecte de legi ce i se trimit și de a transmite Ministerului de justiție, observațiunile, ce crede necesar a le face.

Vă mai amintiți, cred, că chiar în primăvara acestui an, primind dela dvs. la Uniune, anteproiectul codului comercial, l'am pus în discuțiunea aceluia cerc și ca urmare am provocat ținerea în Palatul justiției, a unei serii de conferințe (au vorbit d-nii: I. N. Fintescu, avocat, Stelian Ionescu, magistrat, etc.), la cari

au participat un mare număr de avocați și magistrați, precum și câțiva membri ai Consiliului legislativ, între cari și d-l președinte I. Ionescu-Dolj.

Din cele expuse, cred că v'ați convins că Uniunea avocaților urmărește cu cel mai mare interes lucrările dvs., apreciază munca intensă ce depuneți în înalta și importanta misiune ce aveți dela lege și vă exprimă prin mine, elogiile sale pentru marea operă ce voiți a înfăptui.

* * *

În ce privește moțiunea votată la congres, ea a fost o formulă împăciuitoare între partizanii unificării, astfel cum o preconiză d-l ministru al justiției, și cei ce combăteau modalitatea unificării legislative prin extinderea legilor din vechiul regat, aceștia din urmă formând majoritatea barourilor din țară.

Această moțiune, redactată de comun acord cu d-l senator G. Alexianu, care reprezintă pe d-l ministru al justiției la congres, după ce în primul aliniat aduce elogiul d-lui C. Hamangiu pentru inițiativa ce a luat de a înfăptui unificarea, în aliniatul II exprimă desideratul unanim ca baza unificării să fie legislația din vechiul regat. Acest aliniat a fost introdus după cererea avocaților ardeleni și bucovineni, spre a împăraștia insinuațiunile răuvoitoare și imputațiunile nedrepte, ce li se aduceau pe tema că ei ar fi ostili unificării.

În fine, aliniatul ultim, sub o formă delicată, — spre a nu jigni pe d-l ministru, — exprimă părerea congresului, că în forma sa actuală, proiectul nu poate deveni lege, rugându-l să consulte și pe reprezentanții autorizați ai barourilor, indicați de organul superior al Corpului, care este *Uniunea avocaților*, asupra mijloacelor celor mai nimerite pentru realizarea unificării legislative.

Noi n'am înțeles prin această moțiune, ca să ne însușim atribuțiunile Consiliului legislativ sau să alcătuim opera de unificare, ci am voit numai să arătăm, — ceiace am susținut întotdeauna, — că este absolut necesar, ca la alcătuirea legilor, care privesc organizațiunea și funcționarea justiției, cum și reglementarea drepturilor a căror realizare și sancționare sunt de atribuțiunea instanțelor judecătorești, Corpul nostru să fie consultat, ca fiind cel mai pregătit prin studiile, experiența și cunoștințele sale, pentru o asemenea misiune.

Or, a face unificare legislativă cu cele mai bune idei sau intențiuni, însă fără concursul avocaților, este ca și cum ai voi să construiești o casă, întrebându-l cel mai bun material, piatră sau cărămidă, fără mortar de var sau ciment care să le lege între ele.

Această colaborare a juriștilor la opera de legiferare, se impune mai ales astăzi când, — pentru prima oară de când există statul român modern, — avem un guvern în care Corpul nostru nu este reprezentat,

căci într'însul nu figurează nici un avocat și prin urmare cu toate că el este format din tehnicieni eminenți, îi lipsește *avocatul tehnician* în chestiunile de legiferare.

CONST. L. NAUMESCU,
Președintele Uniunii avocaților

OBSERVAȚIUNI

asupra

ANTE-PROIECTULUI CODULUI DE PROCEDURA PENALĂ

Considerațiuni generale

§ 1. — Anteproiectul Codului de procedură penală, publicat la începutul acestui an, constituie o nouă și impunătoare dovadă de munca sărguitoare, rodnică și fără sgomot pe care o înfăptuiește Consiliul superior legislativ în pregătirea și împlinirea operei de unificare legislativă.

Lucrare vastă, cuprinzând 970 de articole, acest ante-proiect al Codului de procedură penală atât prin conținutul său cât și prin forma sa, se prezintă ca o realizare valoroasă și demnă de toată lauda.

Așezat pe temeiul principiilor puse în lumină de știința modernă a dreptului penal formal, rânduit după regulile de sistematizare consacrate de legiuirile procedurale moderne, ante-proiectul codului de proc. pen. nu are nevoie de cât de ușoare modificări și îndreptări pentru a-și pierde prefixul: „*ante*” și pentru a primi apoi consacrară legislativă.

Neîndoies că o expunere a economiei acestui ante-proiect privit în liniile sale proeminente, o enumerare a reformelor pe cari el le realizează, o relevare a îmbunătățirilor pe cari le aduce instituțiilor actuale ar interesa mai mult pe cei ce voesc să cunoască valoarea ante-proiectului; cum însă rostul observațiilor ce ne'am propus să facem asupra acestui ante-proiect este de a contribui — pe cât posibil — la desăvârșirea lui, relevând unele imperfecțiuni și propunând unele modificări în vederea înfăptuirii operei definitive, vom evita orice expunerii cari nu tind spre acest sfârșit mai ales că în materie de legi procedurale expunerile generale trebuie să cedeze pasul examenului amănunțit al textelor.

El dela sine înțeles că recunoscând și valoarea și importanța acestui ante-proiect nu înțelegem să spunem că el ar fi lipsit de orice greșală și la adăpost de orice critică. Într'o lucrare de întinderea și complexitatea ante-proiectului de proc. penală, e firesc și fatal să-și găsească loc și carecari dispozițiuni discutabile, introdu-se poate tocmai pentru a provoca discuțiuni și a asigura obținerea unor nor-

me de mai amplă chibzuire. Este iarăși firesc și de înelăturat ca într'o lucrare de îndelungă elaborare — cum desigur trebuie socotit acest vast ante-proiect — să se strecoare oarecari contradicțiuni, repetiri, stângăcii de redacțiune și chiar lacune, mai ales că un control riguros este foarte greu de realizat cât timp lucrarea se găsește în manuscris cu nesfârșite corecturi și supra corecturi. Toate acestea nu micșorează valoarea de ansamblu a ante-proiectului și nu umbrește meritul celor ce l'au elaborat.

Pentru ca observațiunile noastre să poată fi de un folos imediat și de o lesnicioasă utilizare, vom urmări succesiunea textelor, semnalând modificările ce credem noi că ar trebui făcute. Nu vom însoți propunerile noastre de explicațiuni de cât acolo unde vom socoti că e nevoie de o explicațiune, fiindcă altfel — dată fiind vastitatea ante-proiectului, — explicațiunile ar trebui să ocupe un spațiu mult prea mare și ar stânjeni ușoara folosire a observațiilor noastre.

§ 2. — Mai înainte de a trece la examinarea textelor vom face câteva observațiuni generale privind structura, sistematizarea și nomenclatura ante-proiectului.

Ante-proiectul este împărțit în cărți, titluri, capitale, secțiuni și paragrafe, ceea ce desigur constituie o supraabundență de subdiviziuni. Or dacă o atare supraabundență satisface exigențele unei corecte și excesive diferențieri, în schimb ea complice și îngreuiază structura unui cod și îngreuiază practica raportării la subdiviziuni. Propunem înlăturarea subdiviziunii „*paragraf*” și dacă e posibil chiar aceleia de „*secțiune*”.

În ceea ce privește sistematizarea topografică, ante-proiectul s'a călăuzit de codul italian de proc. pen. din 1913 a cărui sistematizare a fost menținută și în codul italian din 1930. Ante-proiectul conține unele schimbări, în parte acceptabile, sunt însă anumite materii cari au fost așezate greșit (de pildă: termenii, nulitățile, martorii și experții; și altele pe cari le vom semnală la locul cuvenit).

Nomenclatura de asemeni are nevoie de oarecari retușari pe cari le vom indica pe măsură ce vom examina fiecare despărțământ. Atragem atențiunea aci asupra arhaicului și inutilului „*Despre*” așezat înaintea tuturor titulaturilor și propunem eliminarea lui.

Deasemeni propunem să se formuleze o titulatură pentru fiecare articol, dar nu pentru a rămâne inserată în cod cum s'a făcut în codul italian din 1930, ci pentru a alcătui o exactă tablă de materii analitică a codului, fiindcă aceia care însoțește ante-proiectul este mult prea sumară.

Credem iarăși că ar fi bine în redacțiunea textelor să se elimine raportarea la viitor: „*se va*” și

„va” (de pildă: se va trimite, va judeca, etc.) făcându-se loc raportarii la prezent (ex: se trimete, judecă, dispune etc.).

Trebuiese deasemeni eliminate detaliările inutile acolo unde exista deja un text care a precizat odată pentru totdeauna sensul tehnic a unui cuvânt (de pildă: Acțiunea pentru repararea de daune cauzate prin vreo infracțiune — în art. 4 alin. 3 — deși în art. 3 s'a definit ce este acțiunea civilă. Deci în toate celelalte texte se va spune pur și simplu acțiune civilă). Exemple sunt numeroase și le vom semnala la timp.

În fine socotim numărul de 970 de articole ca excesiv și uluitor. Cele mai moderne opere legislative de proc. penală nu au atins nici cifra 700. Desigur numărul articolelor într-o lege nu e chestiune de capriciu, el rezultă din însăși întinderea materialului disciplinat și deci nu se poate face o vină unui legiuitor că a ajuns la un număr prea mare de articole cât timp nici unul din acele articole nu poate fi nici suprimat nici contopit. Nu același lucru se poate spune însă atunci când supraabundența de texte se datorește excesivei fărâmițiri a materialului disciplinat și prea deselor repetiri sau reveniri. Ori în ante-proiect sunt multe dispozițiuni cari au fost fără necesitate fărâmițate și distribuite în câte 2 sau 3 articole, așa că trebuie să se procedă la o neapărată comasare. Deasemeni sunt numeroase repetări și dese precizări inutile. Se impun deci și oarecari comprimări și chiar suprimări. Vom semnala la timp articolele ce trebuie comasate sau suprimate.

CARTEA I-a (art. 1—238)

Sistematizare și nomenclatură

§ 3. — Titulatura Cărții I-a trebuie redusă la denumirea „Dispozițiuni generale” restul e deprisot, fiindcă denumirile titlurilor cari compun această carte au rostul de a aduce precizările de amănunt.

Cartea I-a e subdivizată în 3 titluri. Socotim că materia cuprinsă în această carte reclamă 5 titluri și anume:

TITLUL I: „Acțiunile” (denumirea din ante-proiect „Acțiunile care nase din infracțiune, etc.” păcătuște printr-o inutilă lungime). Acest titlu va cuprinde 2 capitole: I. „Acțiunea penală” și II. „Acțiunea civilă”.

TITLUL II: „Instanțe și judecători” care va avea 9 capitole: I. „Instanțele penale”; II. „Competința materială”; III. „Competința teritorială”; IV. „Competința personală”; V. „Competința în conexitate, indivizibilitate și cumul”; VI. „Dispozițiuni comune”. Cap. VII. „Conflicte de competență”; VIII. „Strămutarea proceselor” și IX. „Incompatibilități, abțineri și recuzări”.

TITLUL III: „Părțile în procesul penal” divi-

zat în 5 capitole: I. *Ministerul public*; II. *Inculpatul*; III. *Partea civilă*; IV. *Persoanele civilmente răspunzătoare*; V. *Reprezentanții și apărătorii părților*. Din acest titlu trebuiese scoși din ante-proiect: martorii, experții și interpreții fiindcă aceștia sunt subiecte în procesul penal dar nu sunt părți și deci locul lor va fi în titlul unde se va vorbi despre probe.

TITLUL IV: „Diferite acte procedurale” cuprinzând 9 capitole și anume: I. „Plângeri, denunțuri, cereri și memorii”; II. „Citațiuni, notificări și comunicări”; III. „Procese-verbale și hotărâri”; IV. „Publicarea actelor și hotărârilor”; V. „Termene și repunerea în termen”; VI. „Nulități”; VII. „Sechestrul penal”; VIII. „Cheltueli de judecată”; IX. „Cauțiuni” și eventual X. „Comisiuni regatoru”.

TITLUL V: „Probe și mijloace de investigațiune” cu următoarele 9 capitole: I. *Principii generale*; II. *Procese-verbale*; III. *Cercetări locale*; IV. *Perchezițiuni, ridicări de obiecte*; V. *Interogatoriu*; VI. *Martori*; VII. *Expertize și interpreți*; VIII. *Indicii și prezumțiuni*; IX. *Inscrisuri*.

Aceasta trebuind să fie distribuarea materiei în Cartea I, după părerea noastră, vom arăta la locul cuvenit textele ce trebuiesc încadrate fiecăruia din despărțămintele enunțate, din cari am suprimat, după cum se vede, subdiviziunile secțiune și paragraf.

Analiza textelor

Titlul I. Capit. I și II (art. 1—14)

§. 4. — Art. 1: „Orice infracțiune dă naștere.. etc.” conține o dispozițiune inutilă, care trebuie suprimată sau cel mult înglobată la art. 2 și 3.

Fragmentul „are de obiect pedepsirea faptelor care vatămă ordinea socială” din art. 2 este inutil fiindcă expresiunea „acțiunea penală” implică finalitatea pedepsirii; este și necorect fiindcă noțiunea de „fapt care vatămă ordinea socială” nu e identică cu noțiunea de infracțiune; apoi acțiunea penală nu atrage numai pedepsirea, ea poate conduce și la măsurile de siguranță.

Deasemeni e un pleonasm a se spune că acțiunea penală este publică și aparține societății e suficient să se spună că e publică.

Credem că s'ar putea adopta redacțiunea: „Acțiunea penală are de obiect aplicarea legii penale; ea este publică și se exercită în condițiunile prevăzute mai jos”.

Art. 2 va deveni deci art. 1 căruia i se vor adauga și aliniatele 1 și 2 din art. 4 modificate astfel: „Ministerul public pune în mișcare și exercită acțiunea penală din oficiu când nu e necesară o plângere prealabilă sau o autorizare de a proceda”.

„În cazurile și condițiunile prevăzute de lege acțiunea penală mai poate fi pusă în mișcare și exer-

citată de ofiterii de poliție judiciară, de partea vătămată și de anumite autorități sau persoane morale".

Din moment ce se spune: „în cazurile și condițiunile prevăzute de lege” orice alte precizări sunt inutile. Am adăugat pe ofiterii de poliții judiciară și anumite autorități fiindcă și acestora legea le conferă uneori dreptul de a pune în mișcare și chiar de a exercita acțiunea penală (art. 253 alin. 3 și 294 din anteproiect).

La art. 3 din anteproiect trebuie înlăturat cuvântul „*direct*” fiindcă ar putea fi socotit ca o limitare și va ocaziona grave discuțiuni (v. cele scrise de noi în *Tratatul Tancvicesanu*, III, p. 179—80).

Enumerarea limitativă din alin. 2 al art. 3 este inacceptabilă, fiindcă și din alte infracțiuni pot rezulta daune morale (de pildă: falsificarea semnăturii pe un act compromițător, abuz de putere, ultragiul, santaj, etc.). Înțelept este deci să se spună că: „*acțiunea civilă poate avea de obiect și daune morale*”; lăsându-se judecătorilor să constate când există atari daune, iar nu limitându-se aprioric sfera lor.

Art. 3 trebuie să i se adauge și aliniatele 3—5 din art. 4 modificate însă. Astfel la aliniatul 3 se va înlocui fragmentul: „*Acțiunea pentru repararea de daune cauzate prin vre-o infracțiune*”... cu expresiunea scurtă: „*Acțiunea civilă*”... Deasemeni trebuie suprimată partea finală din alin. 5 fiindcă nu e de atributul procedurii penale să fixeze condițiuni de încredințare, revenind codului penal să arate când sunt pedepsibile ofensele aduse memoriei celor morți.

La alin. 3 din art. 5 se vor suprima cuvintele: „*și partea civilă nu va mai putea... sau invers*” ca inutile. Acest aliniat trebuie însă pus în acord cu alin. 2 din art. 8 care permite părții care a ales calea penală să se întoarcă la calea civilă. Credem că trebuie admisă posibilitatea de a reveni cât timp nu s'au pus concluzii în fond.

Tot în art. 5 alin. 6 trebuie modificată partea finală care vorbește numai de apel; ori se poate ca stingerea acțiunii penale să intervină când pricina se găsește în opoziție sau în recurs. Deasemeni în același aliniat în loc de „*existența delictului*” se va spune „*existența infracțiunii*”. Deasemeni în acest text trebuie prevăzută ipoteza când acțiunea penală s'a stins numai față de unul din inculpații solidar răspunzători.

În ultimul aliniat al art. 5 se va înlocui detalierea: „*Partea vătămată care s'a constituit parte civilă în instanța penală*” cu termenii „*Partea civilă*” fără altă inutilă lungire. La finele aceluiași aliniat se va scrie „*pretențiunilor sale*” în loc de „*daunele suferite*”.

La art. 6 se va suprima iarăși detalierea: „*din partea celor ce au dreptul de a se constitui parte civilă*” ca fiind inutilă. În alin. 2 din art. 6 se va

înlocui termenul „*acțiune publică*” cu acela de „*acțiune penală*” adoptat de art. 1 și care trebuie să fie folosit pretutindeni.

Art. 7 are nevoie de serioase modificări. În primul rând acțiunea penală nu ia sfârșit prin faptul pronunțării unei hotărâri de cât dacă aceasta este definitivă și irevocabilă, apoi acțiunea penală pusă în mișcare nu sfârșeste totdeauna la instanțele de judecată, ci poate lua sfârșit și în faza instrucțiunii prealabile. Deci aliniatul 1 din art. 7 trebuie modificat mai întâi din acest punct de vedere. În al doilea rând asupra unei acțiuni penale se poate hotărâ și altfel de cât prin condamnare și achitare; așa în caz când există o cauză de stingere acțiunii publice nu se va pronunța achitarea, ci se va constata pur și simplu acest lucru; deasemeni atunci când acțiunea penală este rău introdusă (lipsește plângerea prealabilă, sau autorizatiunea de a proceda, sau când rechizitoriul ori procesul-verbal de investirea instanței e nul, etc.) nu se poate pronunța achitarea ci se declară acțiunea penală ca neregulată pusă în mișcare, căci dacă s'ar pronunța achitarea atunci conform art. 11 din anteproiect nu ar mai fi posibilă o urmărire nouă cu respectul formelor legale și deci s'ar da loc la fraude și s'ar crea o nemerită impunitate.

Deci propunem: „*Asupra acțiunii penale judecata pronunță: condamnarea, achitarea, închiderea procedurii și anularea urmăririi*”.

La aliniatul 2 din art. 7 se va elimina cuvântul *legală* din fragmentul „*existența legală a faptului*” fiindcă exprimă greșit ceea ce anteproiectul vrea să spună; o infracțiune e un fapt *illegal* și deci nu se poate vorbi de existența lui *legală*, cu atât mai mult cu cât la finele aliniatului se spune ceea ce trebuie spus.

La alin. 3 din art. 7 se arată când se pronunță achitarea. Ar fi fost bine să se păstreze și instituțiunea absolvirii dându-i-se o disciplinare corectă, dar înfine, fiindcă tendința legiuirilor moderne e de a folosi un singur termen nu mai insistăm. Credem că trebuiesc precis enumerate cazurile de achitare, fiindcă judecata atunci când pronunță achitarea trebuie să arate în hotărârea sa care achitare a pronunțat, această interesând o sumă de consecințe.

Propunem: „*Achitarea se pronunță: 1) Când faptul imputat nu există sau când inculpatul nu este nici autor nici complice la faptul imputat, 2) Când faptul nu intră în prevederile nici unui text al legii penale, 3) Când se constată legitimă apărare, ordinul sau permisiunea legii sau consimțământul victimei (atunci când acesta exclude ilicitul penal), 4) Când se constată că inculpatul a lucrat fără intențiune sau fără culpă, sau constrâns prin amenințare, stare de necesitate, forța majoră ori caz fortuit sau sub imperiul erorii, 5) Când inculpatul*

„este declarat iresponsabil sau beneficiază de o cauză de impunitate.

„Inchiderea procedurii se pronunță atunci când se constată că acțiunea penală se află stinsă printr-o cauză legală”.

„Anularea urmăririi se pronunță atunci când lipsește autorizarea sau plângerea prealabilă necesară sau când sesizarea instanței este lovită de nulitate”.

Așa dar lucru judecat nu atrage achitarea cum se prevede în anteproiect, ci închiderea procedurii, fiindcă nu poate cineva care a fost odată condamnat sau achitat să mai fie din nou achitat.

Deasemeni lipsa autorizării sau plângerii prealabile nu atrage achitarea, ci anularea urmăririi, căci dacă s'ar pronunța achitarea atunci conform art. 11 din ante-pr. nu s'ar mai putea porni o nouă urmărire și deci inculpatul ar beneficia de o impunitate nemeritată care ar provoca dese fraude prin aranjarea în pripă a unei reclamațiuni neregulate.

De aceea la art. 11 ca un al doilea aliniat se va insera: „Anularea urmăririi nu împiedică o nouă urmărire”.

Aliniatul 1 combinat cu alin. 3 din art. 8 contrazice alin. penultim partea finală din art. 5 unde se spune că instanța penală nu poate acorda despăgubiri de cât dacă există infracțiune.

Noi credem că dreptul de a se acorda despăgubiri de instanța penală în caz de achitare trebuie restrâns numai la acele cazuri în care ar fi nedrept pedeaparte a trimite pe partea civilă să înceapă un nou proces și când nu poate exista bănuială că s'a recurs la instanța penală pentru a evita un proces civil. În celelalte cazuri trebuie rezervată părții civile calea instanțelor civile oricâteori inexistența ilicitului penal nu exclude existența unui raport civil (contractual sau quasi-delictual).

Propunem redacțiunea: „In caz de condamnare, ca și în caz de achitare pentru cazurile dela punctele 4 și 5 din art. 7 (așa cum l'am propus noi mai sus) instanța penală este obligată a se pronunța și asupra pretențiunilor părții civile”.

„Achitarea pentru cazurile dela punctele 1 și 3 din art. 7 închide orice drum înaintea instanțelor civile chiar părții vătămate cari nu a pus concluziuni sau nu s'a constituit parte civilă.

„Achitarea pentru cazurile dela punctul 2 lasă deschisă calea instanțelor civile”.

Alin. 2 din art. 8 trebuie mutat în art. 5 și pus în acord cu alin. 3 din acest din urmă text, în sensul celor deja arătate.

Alin. 4 din art. 8 se va intercala în textul propus de noi mai sus după al. 2 aliniat.

Art. 9 trebuie modificat în sensul: „Hotărârea instanței penale rămasă definitivă are autoritate de lucru judecat atât în ceea ce privește existența faptului, cât și în privința vinovăției”.

Am eliminat cuvântul „condamnatoare” fiindcă

și hotărârea achitatorie trebuie să aibă acelaș efect când constată fapte și stabilește răspunderi. Am eliminat și cuvintele „în caz că partea vătămată n'a luat concluziuni în instanța penală” fiindcă nu numai în acest caz hotărârea penală are autoritate în civil. Partea vătămată a putut pune concluziunii în penal și totuși după aceea să se adreseze instanței civile, de pildă pentru desfacerea căsătoriei în caz de bigamie sau adulter, sau revandicarea unui imobil în caz de fals, etc.

Deasemeni am eliminat din art. 9 cuvintele „și în privința dreptului la despăgubiri”, fiindcă nu se poate admite că există lucru judecat asupra unui drept care nici nu a făcut obiectul discuțiilor în instanța penală.

Alin. 2 din art. 10 este inutil fiind implicit cuprins în alin. 1 art. 10 combinat cu art. 8.

Alin. ultim din art. 10 ar putea lipsi, în orice caz el e rău redactat fiindcă acțiunea în contra succesorilor se exercită nu numai în caz de decesul inculpatului, ci și în caz de decesul oricărui alt răspunzător civilmente.

La art. 11 trebuie să se adauge în afară de aliniatul privitor la „anularea urmăririi” propus mai sus, și un aliniat cu următorul cuprins: „Achitarea pronunțată față numai de unui participant pentru inexistența faptului sau lipsa caracterului penal profită și celorlalți participanți neurmăriți sau ne-judecați încă”.

Cuvântul „complicată” din art. 12 alin. 2 e vag și elastic; propunem: „nu poate fi imediat soluționată și necesită administrarea de numeroase probe”. Tot în acest aliniat se va spune „instanței competente” în loc de „instanței civile”.

Alin 3 din art. 12 e susceptibil de variate interpretări; credem că se poate modifica astfel: „Judecata penală nu poate acorda un nou termen dacă inculpatul sau partea care a invocat chestiunea prejudiciabilă nu face dovadă că a intentat acțiune la instanța competentă și a stăruit în judecarea ei”.

„In caz de refuzul unui nou termen, sau dacă până la noul termen acordat chestiunea prejudiciabilă nu a fost definitiv soluționată, instanța penală va relua judecarea procesului suspendat”.

„Instanța sesizată cu o acțiune purtând asupra unei chestiuni prejudiciabile care a provocat suspendarea procesului penal este datoră să judece de urgență și cu precădere acea acțiune”.

La alin. 4 din art. 12 se vor suprima cuvintele: „In cazurile de mai sus” și se vor adăuga cuvintele „asupra chestiunilor prejudiciale” după „instanțele civile”.

La alin. ultim din art. 12 se vor suprima cuvintele: „numai în ceea ce privește acțiunea publică și civilă, dar ca inutile”.

Art. 14 trebuie suprimat, iar ceea ce se spune în acest text se va adăuga la alin. 2 din art. 12 în chi-

pul următor: „Cu toate acestea în materia de delict, când... etc.”

In rezumat: Art. 1, 2 și 4 alin. 1 și 2 modificate și contopite vor forma art. 1. Art. 7 va deveni art. 2; art. 11 devine art. 3, iar art. 12 și 13 devin art. 4 și 5; art. 14 se suprimă. Toate aceste articole 1—5 vor forma Cap. I. „Acțiunea penală”.

Art. 3 contopit cu alin. 3—5 din art. 4 va deveni art. 6; art. 5 devine art. 9; art. 6 devine art. 8; art. 8 devine art. 10 art. 9 devine art. 11; iar art. 10 devine art. 7. Aceste articole 6—11 (provenite din art. 3, 4, alin. 3—5, 5, 6, 8—10) vor forma Cap. II: „Acțiunea civilă”.

VINTILA DONGOROZ

(Va urma)

EXISTĂ DREPT DE OPOZIȚIE ÎN MATERIE CIVILĂ ȘI COMERCIALĂ ÎNAINTEA TRIBUNALULUI, CA INSTANȚĂ DE APEL SAU DE RECURS?

In *Curierul Judiciar* Nr. 2 din 1930, d-l avocat G. D. Benderly, publică un articol intitulat: „Spicuind din legea pentru unificarea procedurii civile și comerciale”.

In partea finală a articolului său d-l Benderly, se ocupă de o chestiune, asupra căreia multe tribunale plutesc încă în complectă nebuloză. Este vorba dacă prin noua lege de unificare a unor dispozițiuni din procedurile civile și comerciale și de accelerare a judecăților din 11 Iulie 1929, se revine sau nu, modificându-se legea de accelerare a judecăților din 1925 la vechiul sistem al procedurii civile, admitându-se drept de opoziție în contra sentințelor pronunțate de tribunale asupra cărților de judecată, ca instanță de apel sau de recurs, sau acest drept continuă și pe mai departe a fi suprimat?

D-l Benderly, bazat pe dispozițiunile art. 73 din noua lege de acc. a jud. care spune că: „se abrogă și dispozițiunile din procedurile civile și comerciale în vigoare pe întreg teritoriul țării contrarii dispozițiunilor prezentei legi”, crede că prin aceasta s'a desființat și art. 149 din vechea pr. civ., care prevedea dreptul de opoziție în contra sentințelor tribunalului.

Credem că această interpretare sumară și superficială, conține o eroare, ușor evitabilă, dacă s'ar fi cercetat cu mai multă atențiune textele aferente materiei.

Intr'adevăr știm că în sistemul nostru procedural avem două căi ordinare de atac. Una de reformare și alta de retractare. Una este calea apelului prin care se tinde a se pronunța judecarea conflictului dintre părțile litigante în fața unei instanțe superioare în grad, care poate să mențină prima hotărâre sau să o înlăcuască integral sau în parte, asigurându-se astfel prin satisfacerea principiului celor două grade de jurisdicțiune o cât mai reală distribuie a justiției.

Cealaltă este calea opoziției prin care partea judecată în lipsă indiferent de motivele absenței ei cere aceleși instanțe să-și retracteze prima sa hotărâre.

Dreptul de opoziție este prevăzut de art. 95 din legea judecătoriilor de ocol, în contra sentințelor pronunțate în primă și ultimă instanță.

La tribunale acest drept este regulamentat prin Cap. IX din pr. civilă intitulat: „Hotărâri date în lipsă și opoziții”.

In privința apelurilor venite dela judecătoriile de ocol, art. 98 ult. aliniat al l. j. de ocol, prevede că ele se

fac în aceleși forme ca și introducerea acțiunilor, adică cu formele prevăzute de art. 59 și urm. l. j. de oc.

In ceea ce privește modul de administrare a probelor și a instanței, precum și în ceea ce privește judecarea fondului unor astfel de apeluri, legea j. de oc. neprevăzând norme speciale, ele se judecau după normele de drept comun ale pr. civile.

Prin art. 53 din legea accelerării judecăților din 1925 se spunea că acea lege formează procedura de drept comun înaintea tribunalelor ca primă instanță și ca instanța de apel și recurs, precum și înaintea curților de apel; iar prin art. 34 și 43 al. II ale aceleși legi se suprimă în mod formal dreptul de opoziție prevăzut de art. 149 și urm. din vechea pr. civ.

In motivarea sa cu acea ocazie ministrul de justiție caracteriza această cale de atac: „ca o anomalie care permite falsificarea realității în numele legii cu concursul părților și al judecătorilor și care are de scop șicanarea părții adverse sau târăgănarea procesului”.

Din ce motive nu știm — ele nu mai sunt înfățișate în expunerea de motive sau în debaterile parlamentare — legiuitorul actual, a găsit cu cale să se revină la vechiul sistem procedural.

Din argumentele ce vom invoca se va putea vedea că în acest caz nu putem avea de aface încă cu o inadvertență legislativă și nici cu o lipsă de claritate în redactarea textelor legii, care s'ar putea complini printr-o interpretare corectivă.

Intr'adevăr noua lege a accelerării judecăților din 1929 prevede în mod expres și ritoș prin art. 60 al. I că ea formează procedura de drept comun în materie civilă și comercială înaintea tribunalelor ca primă instanță și înaintea curților de apel.

Prin al. II al aceluiași articol se declară abrogate toate dispozițiunile contrarii din procedurile în vigoare, rămânând în vigoare numai procedurile speciale prevăzute prin legi pentru anumite materii și ale căror dispozițiuni se spune mai departe cu al. III se completează cu dispozițiunile acestei legi, cuprinse în capitolul intitulat: „Dispozițiuni comune”.

Deci după cum spunea, și ministrul în expunerea de motive legea aceasta are un caracter de aplicațiune generală, urmând a se observa prescripțiunile ei și în materiile speciale cum ar fi contestații și altele, în măsura compatibilității lor.

Examinând structura logică a acestui articol situat în Capitolul: „Dispozițiuni finale și transitorii”, observăm că legiuitorul a înțeles să creeze o incompatibilitate între dispozițiunile noi legi de accelerare a judecăților și alte dispozițiuni procedurale similare numai în măsura în care acele dispozițiuni ar fi avut același domeniu de aplicare ca și ale sale.

Deci celelalte dispozițiuni de procedură nu pot fi abrogate decât în măsura în care au un domeniu comun de aplicare. Ori legea de ac. j. din 1929 se aplică numai înaintea Trib. ca primă instanță, ea nu se aplică înaintea tribunalelor ca instanță de apel și de recurs. În acest caz rămânând să se aplice vechile dispozițiuni procedurale.

Un alt argument se deduce din conținutul articolului 44 l. ac. jud. de sub cap. „Dispozițiuni comune”, care spune: „că sentințele tribunalului date în primă instanță și deciziunile curții se pronunță fără drept de opoziție”, de unde rezultă prin cel mai categoric per a contrario că sentințele Trib. date ca instanță de apel sau recurs se dau cu opoziție.

Expresiunea de „primă instanță” figurând atât în art. 44 cât și în art. 60 l. ac. jud. din 1929 ne conduce

la concluzia fermă că legiuitorul și-a manifestat în mod perfect de clar intențiunea sa și ca atare nu avem nevoie în afară de citirea textului de nici-o altă metodă de interpretare spre a o degaja.

Dar dacă admitem acest mod de a vedea s'ar părea că ar fi la mijloc o inadvertență sau non sens logic, socotind că potrivit art. 44 și 60 l. ac. jud., ar rămâne în vigoare înaintea Trib. ca instanță de apel și de recurs dispozițiunile vechii legi de procedură civilă, și mai ales dreptul de opoziție suprimat prin art. 34 și 44 din legea acc. jud. din 1925.

Art. 73 din legea accelerării jud. din 1929 ne dă soluția în mod exact, soluțiune contrară însă acelei obținută de d-l Benderly.

Și anume: art. 73 din legea ac. jud. din 1929 prevede că: „abrogă cu totul dispozițiunile legii din 19 Mai 1925, deci și art. 44, prin care se suprimase dreptul de opoziție în contra sentințelor tribunalelor ca instanță de apel și recurs. Iar mai departe repetă dispozițiunile art. 60 din aceeași lege „că se abrogă și dispozițiile din procedurile civile și comerciale contrarii dispozițiunilor ei”.

Interpretând sumar și superficial acest text am ajuns împreună cu d-l Benderly, la o situație bizară și echivocă și anume la aceeași situațiune, că pe deoparte prin art. 73 suprimându-se în întregime dispozițiile civile iar prin articolul 44 și 60 noua lege a accelerării judecăților neaplicându-se decât în procesele venite înaintea tribunalului ca primă instanță, de apel și de recurs nu ar avea nici un fel de norme procedurale, după cari să se judece, ceea ce cred că nu a fost în intenția legiuitorului de a ajunge la o concluzie atât de absurdă.

Interpretarea noastră, care credem a fi a multor instanțe judecătorești este aceea că legea accelerării din 1929 neaplicându-se înaintea trib. ca instanță de apel sau de recurs, urmează că în acest caz se aplică vechea lege de procedură civilă.

Dreptul de opoziție existent după vechea lege de procedură civilă, există și sub regimul noii legi de accelerarea jud. 1929, deoarece legea de accelerare a jud. din 1925 care-l suprimase a fost abrogată prin art. 73 din noua lege, în totalitatea dispozițiilor ei rămânând în vigoare vechea procedură civilă cu toate dispozițiunile ei numai în măsura în care nu sunt contrarii noii legi.

Ori dispozițiunile ei nu pot fi contrarii în nici-o privință legii accelerării deoarece acesta nu se aplică de loc înaintea Trib. ca instanță de apel și de recurs.

Căile de atac fiind drepturi ale părților nu pot fi suprimate decât în mod expres de legiuitor.

Din aceasta rezultă că înaintea Trib. ca instanțe de apel sau de recurs, părțile nu pot beneficia de nici una din dispozițiile cuprinse în Cap. VI intitulat dispozițiuni comune.

Iată deci cum se poate ajunge în mod rațional, la o soluție logică și juridică, evitându-se astfel confuziile și bizareriile ce rezultă dintr-o prea mare lipsă de atenție în interpretare.

V. GR. CAMENITA
Magistrat Trib. Mehedinți

22 Februarie 1930.

EXISTĂ DREPT DE OPOZIȚIE ÎN MATERIE CIVILĂ ȘI COMERCIALĂ ÎN CONTRA SENTINȚELOR PRONUNȚATE DE TRIBUNALELE DE JUDEȚ CA INSTANȚE DE APEL?

Această chestiune preocupă lumea noastră juridică din chiar ziua promulgării actualei legi de accelerare a judecăților.

Unii (1) s'au pronunțat hotărât contra existenței dreptului de opoziție; alții (2) cred că această cale de atac extraordinară a reînviat la data de 1 Septembrie 1929 odată cu abrogarea legii de accelerare a judecăților din 1925; iar d-l Traian Broșteanu, judecător de ședință la Trib. Ilfov, susține că există dreptul de opoziție și că numai art. 151 pr. civ. continuă să rămână mai departe desființat (3).

Toată lumea așteaptă așa dar cu mult interes ca Înalta Curte de Casație și Justiție să aibă prilejul să-și spună cuvântul.

Și Înalta Curte de Casație și Justiție s. l-a prin Decizia cu no. 339 din 13 Martie 1931 (4) hotărăște că sub actuala lege de accelerare a judecăților din 1929 există dreptul de opoziție contra sentințelor pronunțate de Tribunalele de județ ca instanțe de apel în materie civilă și comercială.

* * *

Spre a ajunge la acest rezultat, Înalta instanță constată că legea accelerării judecăților din 1925 — care suprimase dreptul de opoziție acordat de art. 154 pr. civ. — a fost abrogată în mod necondiționat prin art. 73 din legea accelerării judecăților din 1929.

Prin această abrogare în mod implicit a încetat și suprimarea dreptului de opoziție contra sentințelor pronunțate de Tribunale ca instanțe de apel.

Legea accelerării din 1929 a suprimat dreptul de opoziție numai pentru sentințele pronunțate de Tribunale în primă instanță și pentru deciziunile Curților de Apel (art. 44). Și prin art. 60 legiuitorul prevede precis că actuala lege formează procedura de drept comun înaintea Tribunalelor numai ca primă instanță, nu și înaintea Tribunalelor ca instanță de apel, așa cum era stabilit prin art. 53 din abrogata lege de accelerare dela 1925.

1) G. D. Benderly, „Spicuind din legea pentru unificarea procedurii civile și comerciale” în „Curierul Judiciar” no. 2 din 1930 pag. 18; Em. Dan, „Noua procedură accelerată” 1930 pag. 116 și urm.; I. G. Kalmanovici, „Noua procedură accelerată” pag. 161.

2) Adrian N. Popa și Virgiliu K. Constantinescu, „Noua lege pentru accelerarea judecăților din 11 Iulie 1929” pag. 91; Nicolae Negru, magistrat, „Discuții la legea accelerării” în „Curierul Judiciar” no. 7 din 1930 pag. 102; Trib. Muscel s. II-a Jurnalul no. 4091 cu observațiile d-lor Nicolae Negru și George Iuliu în „Pandectele Române” cu no. 2 din 1930 partea III-a pag. 26 și urm.

3) Trib. Ilfov s. I-a c. c. no. din 3 Octombrie 1930 cu observațiile d-lor Traian B. Broșteanu și George Iuliu și N. Negru în „Pandectele Române” no. 1 din 1931 partea II-a pag. 22 și urm.

4) Publicată în revista „Jurisprudența Generală” cu no. 31 din 8 Octombrie 1931, speța no. 1-138.

Drept consecință ale acestor considerațiuni, dreptul de opoziție este admisibil pentru sentințele pronunțate de Tribunale ca instanțe de apel.

După data de 1 Septembrie 1929 — când s'a abrogat legea accelerării judecăților din 1925 și s'au pus în aplicare actuala lege de accelerare a judecăților — dispozițiunile art. 154 pr. civ. nu mai pot fi considerate ca abrogate.

Și mai ales acest drept de opoziție în contra sentințelor Tribunalelor care au judecat ca instanțe de apel nu mai poate fi considerat ca abrogat prin noua lege din 1929 „fiindcă această din urmă lege „nereglementând materia căilor de atac de care sunt „susceptibile zisele sentințe, ea nu se poate găsi din „acest punct de vedere în contradicție cu art. 154 „pr. civ. pentru ca astfel să fie considerat ca abrogat acest text în baza art. 73 din legea din 1929”.

Înalta Curte de Casație și Justiție pune astfel principiul că legiuitorul din 1929 n'a voit să mai țină seama de suprimarea necondiționată a opoziției așa cum hotărâse legiuitorul din 1925.

Din moment ce legiuitorul din 1929 prin art. 44 prevede suprimarea dreptului de opoziție numai în contra sentințelor tribunalului de primă instanță și a deciziunilor Curților de apel, **implicite** reînviază dispozițiunile art. 154 pr. civ., adică dreptul de opoziție la sentințele pronunțate de Tribunalele de Județ ca instanțe de apel.

* * *

Cu tot respectul ce-l avem pentru deciziunea Onoratei Înalte Curți, ne permitem să credem că **intenția legiuitorului** n'a fost să reintroducă dreptul de opoziție în contra sentințelor pronunțate de Tribunale ca instanțe de apel.

Din contră, credem că legiuitorul a înțeles să mențină cu tot dinadinsul și în actuala lege din 1929 suprimarea totală a opoziției.

În adevăr, la 1925 legiuitorul desființase din codul de procedură civilă dreptul de opoziție pentru că „s'a dovedit în practică că nu e decât un mijloc „de șicană sau târăgănire a procesului” (5). Și această intenție o concretizase în art. 34, 43 al. 2 și 53 din legea din 1925.

Legiuitorul din 1929 spune și el deasemenea: „În art. 44 **se menține** dispoziția alin. 2 din art. 43 al legii din 1925 prin care s'a suprimat dreptul de opoziție”, dar adaugă: „în contra sentințelor date de Tribunal **în prima instanță** precum și în contra deciziilor Curții de Apel” (6).

La prima vedere s'ar părea că din moment ce legiuitorul din 1929 prin art. 44 a schimbat redactarea fostului al. 2 din art. 43 și a precedat această redactare cu motivarea mai sus arătată, n'ar mai încăpea nici o îndoială că dreptul de opoziție a fost reînviat... per à contrario pentru sentințele pronunțate de tribunale, ca instanțe de apel.

Totuși din moment ce legiuitorul n'a spus **în mod expres** că înțelege să reînvieze acel drept de opo-

ziție, cale de atac **extraordinară**, ce fusese abrogată de o lege în mod expres, credem că art. 154 din pr. civ. nu putea să reînvieze singur.

În acest sens ne permitem în primul rând a reaminti că: „En effet, l'axiome d'après lequel l'innovation ne se presume pas, aboutit à maintenir la „règle qui était en vigueur immédiatement avant „la loi nouvelle, il n'aboutit point à ressusciter une „disposition antérieurement abrogée. Pour qu'il en „fût autrement, il faudrait que **les travaux préparatoires** révélassent l'intention de revenir aux règles „primitives” (7).

Să cercetăm atunci și noi lucrările preparatorii spre a vedea care a fost intențiunea legiuitorului.

Expunerea de motive a legii din 1929 referitoare la cap. VII (dispozițiuni finale și transitorii) spune: „Observăm în primul rând că de aici reiese că procesele ce vin înaintea Tribunalelor **ca instanțe de apel** urmează a se judeca după **legea judecătoriilor** iar nu după legea de față” (8).

Iar d-l Grigore N. Iunian, **Ministrul Justiției**, declară că n'a aplicat legea accelerării judecăților la afacerile ce vin dela judecătoriile de ocoale deoarece după legea judecătoriilor de ocoale, mai ales în vechiul regat, procesele se judecă mai repede decât dacă s'ar aplica legea accelerării modificată.

Din lucrările preparatorii nu rezultă așa dar de nicăeri că legiuitorul dela 1929 a avut intenția să părăsească sistemul legiuitorului dela 1925, și anume de a suprima necondiționat opoziția.

Din contra, din faptul că voința legiuitorului, expres lămurită în acele lucrări preparatorii, este ca apelurile la Tribunalul de județ să se judece după **Legea Judecătoriilor de Ocoale**, iar nu după legea accelerării, rezultă în mod evident voința legiuitorului de a face din această lege a judecătoriilor de ocoale **dreptul comun** după care urmează a se judeca procesele venite dela judecătorii la tribunal.

Și atunci este evident că opoziția rămâne desființată și pentru sentințele pronunțate de Tribunale ca instanțe de apel, fiindcă Legea judecătoriilor de ocoale prevede prin art. 95 că judecătoriile de ocoale judecă cu drept de opoziție procesele pe care ea le soluționează în **prima și ultima instanță**, însă fără drept de opoziție le acelea pe care le vor judeca numai în primă instanță; în contra acestora din urmă procese nu mai prevede și calea de atac extraordinară adică opoziția ci numai apelul la Tribunal.

Din momentul în care procesele ce vin la tribunalele de județ ca instanțe de apel se judecă după legea judecătoriilor de ocoale nu mai poate exista drept de opoziție în contra sentințelor tribunalului.

Acestea sunt considerațiunile care ne fac să credem că legiuitorul din 1929 a înțeles să mențină necondiționat suprimarea opoziției așa cum o făcuse și legiuitorul din 1925.

CONSTANTIN WORTMAN și S. REVICI

Avocați

5) Em. Dan, „Procedura accelerată din 19 Maiu 1925”

6) Em. Dan, „Noua procedură accelerată” din 1929 pag.

7) Felix Berriat Saint-Prix, „Mannet de Logique juridique” Paris, ed. Plon-Nourrit et Co. pag. 76.

8) Em. Dan, „Noua pr. accel. 1929” p. 139.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența din 10 Iunie 1931

Președenția D-lui D. G. LUPU, Preșident

Sindicatul Spirtului cu Ministerul de Finanțe și Margareta Urani Aladar

Deciziunea No. 1015

Contencios administrativ. Recurs. Legea pentru reprimarea fraudelor în comerțul cu băuturi alcoolice. Sindicatul Spirtului. Drepturile conferite prin lege. Autorizare de funcționare a unei fabrici posterior înființării acestui Sindicat. Prejudiciu adus Sindicatului. Act ilegal de autoritate. Art. 42 legea pentru reprimarea fraudelor în prepararea și comerțul băuturilor alcoolice.

Art. 42 din legea spirtului înființând Sindicatul spirturilor — care i-a acordat personalitatea juridică, i-a dat dreptul exclusiv de a fabrica, vinde și desface spirtul produs în țară.

Prin urmare, autorizatiunea de funcționare dată de Ministrul de Finanțe, nu fabricii, ulterior promulgării legii, este ilegală și ca atare acțiunea în contencios este fondată.

C u r t e a.

Luând în cercetare recursul făcut de Sindicatul Spirtului contra deciziunii No. 328 din 1930 a Curții de apel București, secția IV-a, în proces cu Ministerul de finanțe și Margareta Urani Aladar;

S'a prezentat recurentul prin d-l avocat Lascar Antoniu, intimatul Ministerul de finanțe prin d-l avocat Traian Ionescu și intimata Aladar prin d-l avocat C. Ferderber.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Violarea art. 1 al legii pentru contenciosul administrativ și art. 42 al legii pentru represiunea fraudelor în comerțul de băuturi alcoolice, Curtea de apel socotind în mod greșit că Sindicatul Spirtului S. A. nu are un drept lezat prin autorizația ilegală de funcționare, ci numai un interes la desființarea ei care nu dă dreptul la acțiune în contencios.

„Fabrica de spirt a d-nei Urani nu a mai funcționat într-adevăr dela 24 Februarie 1922 și până astăzi.

„D-sa a făcut o cerere de punere în funcționare în anul 1925 care i-a fost respinsă de Ministerul de finanțe. Respingerea a rămas definitivă în urma deciziunii Inaltei Curți de Casație s. III, no. 1259 din 1925, care a judecat că această fabrică nu întrunește condițiile cerute de lege pentru a putea funcționa.

„Repetând cererea sa în 1929, Ministerul de finanțe i-a aprobat-o de această dată.

„Între timp însă se promulgase legea din 1927 care reglementa regimul fabricilor de spirt limitând numărul fabricilor ce au drept să funcționeze și împărțind exclusiv între acestea contingentul anual de fabricațiune.

„Numai fabricile ce funcționau în momentul promulgării legii mai pot funcționa în prezent fiind obligate să se constituie într-o societate anonimă, Sindicatul Spirtului, a cărui acțiuni sunt emise și repartizate pe baza producției de spirt din epoca 1924—1925.

„Autorizația de funcționare dată de Minister aduce o gravă atingere drepturilor sindicatului modificând printr-o simplă decizie administrativă compunerea însăși a capitalului social și introducând peste voința celorlalți asociați un nou coasociat într-o societate, ceea ce este imposibil.

„Decizia Curții de apel respingând această acțiune susținând că Sindicatul nu are un drept, ci un interes face o confuzie între aceste două noțiuni, utilizându-le în sensul lor curent și nu în sensul lor juridic.

„Este evident că o decizie care schimbă natura și întinderea drepturilor asociaților unei societăți și chiar numărul acelor asociați introducând în mod arbitrar persoane străine la beneficiile societății lezează un drept al societății care are desigur interese în sensul comun al cuvântului ca să anuleze deciziunea, dar acest interes nu este numai moral, de principiu cum se înțelege această noțiune juridică, ci este unul real, tangibil, un drept care a fost știrbit.

„Curtea de apel greșește iarăși afirmând că simplele interese pecuniare nu pot da loc la acțiuni în contencios. Orice drept lezat devine în ultima analiză o daună materială. De aceea doar legea permite ca concomitent cu acțiunea în contencios să se ceară și daunele materiale cauzate prin actul ilegal”.

Având în vedere că prin deciziunea atacată, Curtea de apel a respins acțiunea societății anonime „Sindicatul Spirtului”, prin care se cerea anularea autorizației de funcționare a fabricii de spirt, proprietatea intimitei Aladar, pe motivul că, prin acordarea acelei autorizațiuni nu s'a vătămat nici un drept al societății reclamante, ci numai — cel mult — au putut fi jignite interesele pecuniare ale membrilor sindicatului, ori atingerea unor simple interese nu poate servi de bază unei acțiuni în contencios administrativ.

Având în vedere că prin motivul de casare recurenta pretinde că din însuși faptul că legea pentru represiunea fraudelor în comerțul cu băuturi alcoolice, mărginește numărul fabricilor de spirt la cel existent în momentul promulgării legii, interzicând Ministerului de a mai acorda noi autorizațiuni isvorăște pentru Sindicatul Spirtului un drept bine definit: de a nu se mări numărul acestor fabrici și de a nu se introduce — cu modul acesta — noi membri în Sindicat, dat fiind că orice fabrică de spirt înființată sau repusă în funcțiune în baza unei noi autorizațiuni, nu ar putea funcționa decât în cadrul Sindicatului, fiindu-i oprită a-și desface produsele fabricațiunei, altfel decât prin Sindicat și după normele prevăzute de lege și statute.

Considerând că în conformitate cu art. 1 din legea contenciosului administrativ, oricine se pretinde vătămat în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate ilegal, poate cere anularea actului și restabilirea dreptului vătămat.

Că prin urmare o primă și esențială condițiune pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ este existența unui drept al reclamantului, care să fi fost vătămat prin actul atacat, jignirea unor simple interese oricât de legitime neputând servi de bază și justificare unei atari acțiuni.

Că astfel fiind, urmează a se vedea în speță dacă societatea reclamantă, Sindicatul Spirtului, poate o pune în baza vreunei legi, un drept care să fi fost vătămat prin săvârșirea actului.

Considerând că prin art. 42 din legea pentru represiunea fraudelor în prepararea și comerțul băuturilor alcoolice se limitează numărul fabricilor de spirt la cel existent în momentul promulgării legii, interzicându-se formal înființarea de noi fabrici și se autoriză cele existente să se constituie într'un sindicat cu dreptul exclusiv de a desface producțiunea de spirt, după norme anume arătate de lege și regulament și dezvoltate apoi în statutele societății.

Că din această dispozițiune rezultă în mod neîndoielios pentru sindicatul spirtului, ca personalitate juridică nu numai dreptul exclusiv de vânzare sau desfacere a spirtului produs în țară, ciace legea prevede de altminteri în mod formal, dar chiar dreptul exclusiv de fabricațiune a spirtului, drept garantat

prin prohibițiunea legii de a se mai înființa fabrici noi în afară de cele cari au participat la fondarea sindicatului.

Că dacă prin această prohibițiune s'a urmărit în primul rând restrângerea producțiunii și consumațiunii spiritului în interesul general sanitar, nu mai puțin însă legiuitorul a căutat să garanteze prin ea și dreptul sindicatului fabricilor existente la promulgarea legii de a-și valorifica produsele și desvolta industria în cât mai bune condițiuni și cu un rendement asigurat prin limitarea numărului de fabrici.

Că prin urmare, orice abatere din partea autorității administrative, la această prohibițiune legală prin acordarea de noi autorizațiuni jighește nu numai interesele pecuniare ale fabricantilor, membri ai sindicatului — cum greșit motivează Curtea de apel, — ci însuși dreptul acestui sindicat de a fi singurul factor al industrializării și comercializării spiritului.

Că dar acțiunea în contencios administrativ prin care recurenta a cerut instanței de fond să anuleze autorizațiunea de funcționare a fabricii de spirit Aladar fiind întemeiată pe vătămarea unui drept în sensul legii mai sus citate, iar nu a unui interes pur pecuniar al unor particulari, era, sub acest raport, admisibilă în principiu și instanța de fond respingând-o fără a intra în cercetarea fondului, sub cuvânt că n'ar exista un drept vătămat, prin aceasta a interpretat greșit și violat art. 1 din legea contenciosului administrativ și art. 42 din legea pentru reprimirea fraudelor în comerțul de băuturi alcoolice.

Că astfel fiind, motivul de casare fiind întemeiat recursul urmează a se admite, a se casă deciziunea Curții de apel și — întrucât orele sunt înaintate — a se amâna cercetarea fondului pentru un alt termen.

NOTĂ. — A se vedea și deciziunea Curții de apel, în aceeași chestiune, publicată în extenso, în *Curierul Judiciar* no. 33 din 18 Oct. 1931. Dacă fabrica, însă, a fost înființată anterior legii și autorizația de a funcționa dată înainte de punerea legii în aplicare, această autorizare este legală, căci repunerea în funcțiune de fapt, posterior legii, nu poate produce nici un prejudiciu Sindicatului Spiritului. (Cas. III, dec. 928 din 10 Iunie 1930, în *Jurisprudența Generală* 1931, sp. 1228, pg. 983).

N. R.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III-a

Audiența dela 19 Februarie 1930

Președenția d-lui N. RACOVICANU, consilier

Lazăr O. Daia ș. a. cu S. Nacht

Decizia Comercială No. 33

Cambie în alb. Excepțiuni privitoare la forma titlului și excepțiuni personale. Scadență reală alta de cât cea trecută în cambie. Când trebuie protestată. Art. 349, 319, 345, 348, 350 C. com.

1) Prin excepțiuni privitoare la forma titlului, din examinarea art. 270 și 273 C. com., urmează să înțelegem pe acelea care vizează lipsa sau viciul vreuneia din condițiunile de formă esențiale pentru validitatea cambiei, dintre care arătarea numelui primitorului urmează să aibă loc în chiar momentul facerii cambiei, celelalte condițiuni putând fi completate de creditor, conform convențiunei, mai înainte de a se prezenta cu dânsa pen-

tru a cere plata, când cambia trebuie să fie investită cu toate formele esențiale pentru validitatea sa.

2) Pentru ca o asemenea excepțiune să poată fi primită, ea trebuie să apară din însăși titlul pe baza căruia debitorul cambial este urmărit, excepțiune care, fiind astfel obiectivă, poate fi opusă în mod absolut tuturor creditorilor posibili ai titlului cambial.

3) Când cambia se prezintă în mod regulat și complet din punct de vedere al formei, nu rămâne debitorului cambial alt mijloc de apărare, — în afară de cel bazat pe lipsa condițiunilor necesare pentru exercițiul acțiunii cambiale, — de cât acela bazat pe excepțiunile personale creditorului care exercită acțiunea cambială, între care excepțiuni pot intra și chestiuni privitoare la condițiunile de formă ale cambiei, care izvorăsc, însă, nu din examinarea a însăși titlului cambial, — în care caz alcătuiesc niște excepțiuni privitoare la forma titlului, opozabile tuturor creditorilor cambiali, — ei din raportul dintre debitorul cambial și creditorul căruia i se opune o asemenea excepțiune, ceace ar putea avea loc când, bunăoară, creditorul primind dela emitent o cambie în alb, nu a ținut seama, în completarea ei înainte de scadență, de stipulațiunile convențiunei intervenită între dânsul și emitent și care excepțiuni, potrivit art. 349 al. 3 C. com., pentru a fi primite, urmează să fie de o grabnică soluție și, în toate cazurile, întemeiate pe o probă scrisă.

4) Când se constată în fapt că scadența reală a unei cambii, emisă cu scadența în alb, este o alta de cât scadența trecută ulterior pe cambie, înfățișarea cambiei pentru plată, protestul pentru neplată și acțiunea de regres, toate vor fi făcute și vor curge dela data scadenței reale.

S'an audiat, apelantul Adam Ionescu, personal și intimatul S. Nacht prin avocat Spiegler.

Curtea.

Asupra apelului făcut, prin petițiunea primită pe lângă adresa Tribunalului Ilfov s. II Comercială, înreg. la Nr. 8.934 din 24 Iunie 1929, de către Lazăr I. Daia, domiciliat în București, str. Ghiociei Nr. 8 bis și Adam Ionescu, domiciliat în București B-dul Maria No. 41, în contra sentinței comerciale cu No. 1.461 din 1929 a Tribunalului Ilfov, Secția II-a Comercială, prin care admitându-se acțiunea intentată de S. Nacht, domiciliat în București, str. Gramont No. 10, au fost obligați să plătească acestuia, în mod solidar cu numiții D. Bănescu, domiciliat în comuna Găești, județul Dâmbovița și Virgul Arion, domiciliat în București, la Hotel Bulevard, Camera No. 79, pe baza unei cambii cu scadența la 25 Aprilie 1928, suma de 100.000 lei, cu procente legale de 12% pe an, dela scadența cambiei, până la achitare, plus trei mii lei (3.000) cheltueli de judecată.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că apelanții cer reformarea sentinței tribunalului și respingerea ca nefondată a acțiunii intimatului-reclamant S. Nacht: 1) întru cât cambia, pe care se sprijină acțiunea intimatului, a fost emisă în alb, așa încât neîntrunind în momentul emisiunii ei condițiunile esențiale pentru validitatea unei cambii, înscrisul prezentat nu poate fi privit ca o cambie și deci intimatul-reclamant nu are acțiune cambială contra apelanților;

2) Că, deși adevărata scadență a cambiei, conform convențiunei încheiată cu intimatul S. Nacht, este 25 Noiembrie 1926, totuși acesta, completând cambia ce fusese emisă în alb, a trecut ca scadență data de 25 Aprilie 1928, așa încât

protestul făcându-se la un an și cinci luni dela scadența reală a cambiei, acțiunea intimatului contra apelanților a fost tardiv introdusă.

Considerând că potrivit art. 349 Con. comercial debitorul cambial nu poate opune, în apărarea sa, decât excepțiunile privitoare la forma titlului, la lipsa condițiilor necesare pentru exercitiul acțiunii și excepțiunile personale aceuia care exercită acțiunea cambială.

Că, prin excepțiuni privitoare la forma titlului, din examinarea art. 270 și 273 C. com., urmează să înțelegem pe acelea care vizează lipsa sau viciul vreuneia din condițiunile de formă esențiale pentru validitatea cambiei, dintre care arătarea numelui primitivului urmează să aibă loc în chiar momentul făcerei cambiei, celelalte condițiuni putând fi complicate de creditor conform convențiunei mai înainte de a se prezenta cu dânsa pentru a cere plata când cambia trebuie să fie investită cu toate formele esențiale pentru validitatea sa.

Că, astfel fiind, pentru ca o asemenea excepțiune să poată fi primită, ea trebuie să apară din însăși titlul pe baza căruia debitorul cambial este urmărit, excepțiune care, fiind astfel obiectivă, poate fi opusă în mod absolut tuturor creditorilor posibili ai titlului cambial.

Că, atunci când cambia se prezintă în mod regulat și complet din punct de vedere al formei, nu rămâne debitorului cambial alt mijloc de apărare, — în afară de cel bazat pe lipsa condițiilor necesare pentru exercitiul acțiunii cambiale, — de cât acela bazat pe excepțiunile personale creditorului care exercită acțiunea cambială, între care excepțiuni pot intra și chestiuni privitoare la condițiunile de formă ale cambiei, care izvorăse, însă, nu din examinarea a însăși titlului cambial, — în care caz, după cum s'a arătat mai sus, alcătuiesc niște excepțiuni privitoare la forma titlului, opozabile tuturor creditorilor cambiali, — ei din raportul dintre debitorul cambial și creditorul căruia i se opune o asemenea excepțiune ceiace ar putea avea loc când, bunaora, creditorul primind dela emitent o cambie în alb, nu a ținut seamă, în completarea ei înainte de scadență, de stipulațiunile convențiunei intervenită între dânsul și emitent și care excepțiuni, potrivit art. 389 al. 3 c. comrc., pentru a fi primite urmează să fie de o grabnică soluție și în toate cazurile, întemeiate pe o probă scrisă.

Că, întrucât, în speță, din examinarea cambiei pe care se sprijină acțiunea intimatului, se constată că ea se prezintă regulată și completă din punct de vedere al formei, nelipsindu-i nici una din condițiunile esențiale pentru validitatea sa și neprezentând nici o particularitate care să denote că numele primitivului nu ar fi fost arătat din însăși momentul creațiunii ei, — ceiace, de altfel, nu rezultă nici din actele scrise prezentate de apelanți, — iar completarea celorlalte condițiuni, chiar făcută în urmă, neatrăgând nulitatea cambiei din moment ce la plată a fost prezentată investită cu toate formele cerute de lege, excepțiunea privitoare la forma titlului invocată de apelanți este neîntemeiată.

Având în vedere că apelanții susțin, în al doilea rând, că acțiunea intimatului este nefondată întrucât, deși adevărata scadență a cambiei, conform convențiunei încheiată cu intimatul S. Nacht, este 25 Noiembrie 1926, totuși acesta, completând cambia ce fusese emisă în alb, a trecut ca scadență data de 25 Aprilie 1928, așa încât protestul făcându-se la un an și cinci luni dela scadența reală a cambiei, acțiunea intimatului contra apelanților a fost tardiv introdusă.

Având în vedere că din scrisoarea din 24 Noiembrie 1925, adresată de intimatul S. Nacht, ultimul beneficiar de andosare, apelantului Adam Ionescu și codebitorilor săi cambiali D. Bănescu și Virgil Arion, cum și din scrisorile din 21 Octombrie 1926, adresate de intimatul S. Nacht, una apelantului Adam Ionescu, iar cealaltă codebitorului acestuia, emitentul cambiei D. Bănescu, aflate la dosar, se constată că

cambia, deși investită cu celelalte mențiuni din însăși momentul creațiunii ei, a fost emisă cu data și scadența în alb și deși poartă ca dată de emisiune 25 Iulie 1926, iar ca scadență 25 Aprilie 1928, totuși adevărata dată a emisiunii cambiei este 24 Noiembrie 1925, iar scadența reală, care urma să fie trecută ulterior pe cambie de intimat, este 25 Noiembrie 1926.

Că întrucât se stabilește astfel în fapt că adevărata scadență a cambiei este 25 Noiembrie 1926, urmează că la aceeași dată, potrivit art. 310 c. com., portorul cambiei S. Nacht trebuia să o înfățișeze pentru plată, care, în cazul când îi era refuzată, avea îndatorirea, potrivit art. 319 c. com., ca în ziua următoare acesteia să ceară dresarea protestului pentru neplată, având grija ca, potrivit art. 345 și 348 c. com., să exercite acțiunea de regres contra giranților săi, între care figurează și apelanții, în intervalul de 15 zile de la data protestului, toate acestea, potrivit art. 350 § 2 și 3 c. com., sub sancțiunea pierderii acțiunii de regres în contra acestora.

Că, întrucât, în speță, reclamantul a făcut protestul de neplată la un an și cinci luni dela scadența reală a cambiei, la care dată numai, iar nu și ulterior acesteia, apelanții în calitatea lor de giranți, au garantat plata cambiei, el a pierdut acțiunea de regres în contra apelanților.

Că acest de-al doilea motiv al apelantului care constituie o excepțiune personală creditorului intimat S. Nacht și care este de o grabnică soluție ca una ce a putut fi rezolvată de îndată, pe acte scrise eminate dela însăși intimat, fiind astfel fondat, apelul urmează să fie admis, reformându-se sentința apelată și respingându-se ca nefondată acțiunea intimatului în contra apelanților.

Având în vedere că intimatul S. Nacht, prin concluziunile sale scrise, ridică două obiecțiuni cu privire la acest de-al doilea motiv al apelului:

1) Că întrucât Tribunalul constată că excepțiunea aceasta nu este lichidă și de o grabnică soluție, cum apelanții nu au apelat acest considerent al Tribunalului, constatarea acesteia a rămas definitivă și cum o astfel de excepțiune nu poate fi invocată, dacă nu este lichidă și de o grabnică soluție, apelul urmează să fie respins ca neîntemeiat.

2) Că există, în speță, autoritate de lucru judecat, rezultând din sentința Nr. 802/929 a Tribunalului Ilfov Secția II-a Comercială.

Având în vedere că, în ce privește prima obiecțiune, întrucât nu a fost invocată în instanță, cu ocazia desbaterilor procesului nu poate fi luată în considerațiune.

Că chiar dacă ar fi fost invocată în instanță cu ocazia procesului, nu putea fi ținută în seamă, fiind lipsită de orice seriozitate, întrucât apelanții, prin motivele de apel, plângându-se că greșit Tribunalul nu le-a ținut în seamă mijloacele de apărare, pe care le-au sprijinit pe acte scrise eminate dela intimat, impieci se plâng contra considerentelor cari au condus Tribunalul să le respingă aceste mijloace de apărare.

Având în vedere că, în ce privește cea de-a doua obiecțiune întrucât nici aceasta nu a fost invocată prin concluziunile orale, cu ocazia desbaterilor procesului nu poate fi luată în considerațiune.

Că, chiar dacă ar fi fost invocată în instanță ea nu putea fi ținută în seamă, întrucât sentința invocată ca constituind autoritate de lucru judecat, este privitoare la alte cambii decât cea care formează obiectul procesului de față; deci acea acțiune avea un alt obiect și o altă cauză decât acțiunea dedusă în judecarea acestei Curți, prin efectul apelului.

Că, astfel fiind, aceste obiecțiuni ale intimatului, nu schimbă întru nimic soluțiunea de mai sus.

Pentru aceste motive redactate de d-l Consilier Ștefan P. Mihăileanu, admite apelul, etc.

(ss) N. N. Racoviceanu, Ch. Alimănescu, Ștefan P. Mihăileanu